

Klímaintelligencia

A vezetőknek szóló összefoglaló sajnálatos módon nem felel meg az objektív tudományos integritás normáinak, és félretájékoztatja a glasgow-i COP26 konferenciát.

Magyar Hírlap, 2021. november 2.

A CLINTEL („Klímaintelligencia”) nevű, körülbelül kilencszáz kutatóból és mérnökből álló nemzetközi csoport 2019 őszén arra hívta fel az ENSZ főtitkárának figyelmét, hogy „nincs klímavészhelyzet”. Néhány napja (október 26-án) pedig az ENSZ Kormányközi Klímaváltozási Testület (IPCC) elnökének írtunk nyílt levelet, amelyben összefoglaltuk az IPCC legújabb (AR6) klímajelentésének politikai döntéshozóknak szóló összefoglalójáról írt véleményünket: „Elvégeztük az AR6 politikai döntéshozóknak szó összefoglaló (Summary for Policymakers, SPM) előzetes felülvizsgálatát, amiről úgy gondoljuk, hogy tévesen mutatja be az objektív klímatudomány legújabb eredményeit – áll a levélben. – Úgy véljük, hogy a vezetőknek szóló összefoglaló sajnálatos módon nem felel meg az objektív tudományos integritás normáinak, és félretájékoztatja a glasgow-i COP26 konferenciát.”

Az (IPCC) I. munkacsoportja (WGI) 1990, 1995, 2000, 2007, 2014 után 2021. augusztus 7–9-én adta ki legújabb (6.) jelentését az éghajlatváltozás fizikai alapjairól. A több ezer oldalas értékelő dokumentumot a döntéshozóknak szóló 41 oldalas SPM 150 oldalas szakmai összefoglaló és egyéb anyagok (függelékek, gyakori kérdések, ismeretterjesztő és sajtóközlemény) egészítik ki. A weboldalon hibajegyzékek, átvetések és egyéb kiegészítések is szerepelnek. A töredezett szerkezet és a még mindig cseppfolyós állapot miatt a dokumentumhalmaz eléggé nehezen áttekinthető. A nyugati világ médiája és intézményei mindmáig az SPM és a sajtóközlemény szalagcímeit visszhangozzák. Az IPCC kritikusai, közül az a CLINTEL, az amerikai Heartland Intézet, a brit Global Warming Policy Foundation és kutatók sora adott hangot értetlenségének. A magyar Energiapolitika 2000 Társulat ezzel kapcsolatban az Európai Unió jövőjéről szóló konferenciasorozat keretében tartott előadónál és állásfoglalásban fejtette ki kritikus véleményét.

A döntéshozók számára készített SPM legelső ábrája azt sugallja, hogy a legutóbbi kétezer évben a globális átlaghőmérséklet 1850-ig csökkenő jellegű volt, majd meredeken elkezdett felívelni, erősen emlékeztetve a két évtizeddel ezelőtti (elsőként Michael Mann által publikált) úgynevezett hokibot-görbére. A második ábra pedig azt, hogy 1850 óta a Nap és a vulkanizmus szerepe az antropogén hatótényezők mellett elhanyagolható. Az SPM lényegi mondanivalója tehát az, hogy a jelenlegi felmelegedés példátlan, és azt az ember okozza. Ami szerintem szemellenzős értelmezés: erről szolt többek között egy, augusztus elején megjelent publikációnk is, amelyről a világban – a megtapasztalt cenzúra ellenére – sokan írtak (idehaza csak a Magyar Nemzet, a Karc FM és a Magyar Hírlap számolt be róla). A CLINTEL mostani nyílt levele azt mutatja ki, hogy az SPM hat kulcsfontosságú területen is hamisan mutatja be az objektív klímatudomány legújabb eredményeit:

1. Nem „egyértelmű”, hogy a bolygó önmagában az ember hatására melegedett volna fel. Az 1850–1900 óta megfigyelt mérsékelt (körülbelül 1 Celsius-fokos) felmelegedés több antropogén és természeti hatás egyelőre ismeretlen kombinációjának következménye.

2. Az új „hokibotgörbe” (SPM 1. ábra) részletes elemzése azt mutatja, hogy a legutóbbi kétezer év különféle időintervallumaiból származó eltérő mutatók elegye elfedi a ténylegesen végbement hőmérsékleti ingadozásokat, például a római és középkori felmelegedést és a Kis Jégkorszakot.

3. Az SPM az úgynevezett „szélsőséges” időjárási események előfordulását a jelentéstervezet árnyaltságához képest torzítottan mutatja be. Maga a jelentéstervezet ugyanis nem állítja, hogy az indikátorokat illetően léteznének statisztikailag szignifikáns időbeli trendek.

4. Az SPM a krioszférában (a hó és jég birodalmában) bekövetkezett fejleményeket is helytelenül ábrázolja. Az északi sarkvidéki tengeri jégben például a legutóbbi 15 év során gyakorlatilag semmiféle tendencia nem mutatható ki.

5. Hasonlóképpen az óceánban zajló fejleményeket is tévesen ábrázolják az SPM-ben. A GMSL (a világtenger átlagos globális szintjének) 2100-ra várható csekély emelkedése nem utal semmilyen „klímaválságra”.

6. A CMIP6-klímamodellek még érzékenyebbek, mint az 5. klímajelentésben használt, eddig is túlérzékeny (CIMP5) modellek. Figyelmen kívül hagyják a klímaérzékenység kicsinységére vonatkozó (lektorált tudományos publikációkban leközölt) bizonyítékokat is. Rossz következtetést vonnak le az úgynevezett egyensúlyi klímaérzékenységről (ECS-ről) és a „szénmérlegről”; a globális hőmérséklet 2100-ig történő esetleges emelkedése pedig nem jelez „klímaválságot”.

Az SPM tehát a valóságban nem létező „klímaválságot” sugall. Nyilvánvaló, hogy az SPM-et drasztikus társadalmi, gazdasági és emberi változtatásokat okozó súlyos mitigációk (korlátozások) igazolásának szolgálatába állították, miközben sokkal kézenfekvőbb lenne a következő évtizedekben esetleg bekövetkező akármilyen éghajlatváltozáshoz körültekintően alkalmazkodni. A CLINTEL nyilván nem véletlenül hangsúlyozza, hogy „tekintettel a javasolt szakpolitikai hatások jelentőségére, az SPM-nek a legmagasabb tudományos színvonalúnak kell lennie, és kifogástalan tudományos integritással kell rendelkeznie az IPCC-n belül”.

A levél aláírói (Guus Berkhout CLINTEL-elnök és Jim O'Brien, az Ír Klímatudományi Fórum elnöke) szerint az SPM sajnálatos módon nélkülözi azt az objektív tudományos alapot, amelyre a COP26 politikai tárgyalásait alapozni lehetne. És nem tesz az SPM említést az enyhén emelkedő szén-dioxid-koncentráció és a felmelegedés mezőgazdaságra, erdőgazdálkodásra, földi emberi életre kifejtett jótékony hatásáról sem.

Az akkori ENSZ-főtitkár és az IPCC-elnök felkérésére az IPCC eljárásairól lefolytatott független felülvizsgálat javaslatai között ott szerepelt 2010-ben, hogy a kritikai megjegyzéseket is figyelembe kell venni, és hogy az IPCC-jelentéseknek megfelelően kell tükrözniük a vita lényegét. Úgy tűnik, hogy az SPM-ben fittyet hánytak mindezekre a javaslatokra. Nemcsak a klímaintelligencia, hanem a tudományos szabadság mértéke is lesz, hogy akik a mostani IPCC-jelentéstől a tudományosság eddiginél fokozottabb érvényesülését várták (idehaza és a világban), mennyire mernek nem egyetérteni a szélsőségesen mozgalmi irányváltással.

Szarka László Csaba